

(www.strategy.bg)

Проект на НИД на Наредба № 9 от 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР за периода 2014-2020 г.

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 22.08.2016 г. - 04.09.2016 г. Неактивна

Номер на консултация: #2179-K

Област на политика: Архив - Земеделие и селски райони

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на земеделието и храните

Тип носител: Национално

На 11 март 2016 г. беше проведено заседание на Комитета по наблюдение на Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., в рамките на което бяха взети решения за промени в подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“. Приетите промени на Комитета по наблюдение намират отражение във Второ предложение за изменение на Програма за развитие на селските райони.

Второ официално предложението за промяна на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. (ПРСР) е изпратено на Европейската комисия. С проекта на наредба се отразяват предложените промени в ПРСР, включващи промяна на максималната стойност на допустимите разходи, размера на интензитета на финансовата помощ и добавяне на дейности и инвестиции за напояване като допустими за подпомагане по подмярката.

Съгласно чл. 65, § 9 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд,

Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета при изменение на програмата разходите са допустими от датата на подаване на искането за изменение до Европейската комисия.

Изменението се изразяват по конкретно в следното:

1. Промени в максималния размер на допустимите разходи за един проект и един кандидат и максималния интензитет на финансовата помощ за един проект и един кандидат:

- намаляване на максималния размер на допустимите разходи за един проект и за един кандидат за периода на прилагане на Програмата от 1 500 000 евро на 1 000 000 евро;
- намаляване на максималния размер на допустимите разходи за проекти, представляващи колективни инвестиции за периода на прилагане на Програмата от 4 000 000 евро и съответно от 5 000 000 евро на 1 000 000 евро;
- намаляване на максималното комбинирано подпомагане за един проект за колективни инвестиции от 90 % на 70 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи;
- намаляване на интензитета на финансовата помощ по проектните предложения, добавките /увеличенията/ към базовия размер от 50% на финансовата помощ се лимитират до 10 % за всеки един от отделните случаи, описани в текста на подмярката.

Актуализирането на финансовите условия базирано на реални данни от първия проведен прием по мярката ще позволи в по – висока степен да се постигнат приоритетите и индикаторите залегнали в подмярката от една страна и от друга ще отговорят на проектната готовност и нуждите на земеделските стопани от инвестиционна подкрепа. Запазването на по – висок интензитет на финансовата помощ за колективни инвестиции представени от групи/организации на производители е свързан с насърчаване на кооперирането в страната, като тенденциите в последните месеци показват засилен интерес от страна на земеделските стопани за създаване на групи и организации.

2. Добавяне на дейности и инвестиции за напояване като допустими за подпомагане по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“.

Решението за включване на дейности и инвестиции за напояване, като допустими за подпомагане по подмярка 4.1 в рамките на земеделските стопанства е взето с единодушно решение от страна на членовете на Комитета по наблюдение на проведеното заседание на 11.03.2016 г. Предложените промени са базирани на Стратегия за управление и развитие на хидромелиоративния сектор и защита от вредното въздействие на водите в страната, разработена от Световна банка по проект, финансиран чрез техническа помощ на ПРСР.

Представените промени в текстовете на Наредба № 9 от 2015 г. по отношение на интервенциите в напояване в рамките на земеделските стопанства са изцяло съобразени с разработената Стратегия за хидромелиоративния сектор в страната,

като за нуждите на подмярка 4.1 е използван подхода за подкрепа на инвестиции в земеделските стопанства предложен от Световна банка под формата на предложение за рамка и програмиране.

3. Промяна в критериите за оценка по подмярка 4.1:

В рамките на заседанието на Комитета по наблюдение бе взето решение за промяна в критериите за оценка и тяхната тежест в следствие на резултатите от първия прием на заявления, проведен през 2015 г. както следва:

3.1. По отношение на критерии 1.1, 1.2, 1.3 и 1.4 предложението е насочено към увеличение на тежестта с 4 т., като същите да бъдат променени както следва:

- Проекти с инвестиции и дейности, насочени в сектор "Плодове и зеленчуци" – 19 точки;
- Проекти с инвестиции и дейности, насочени в сектор "Животновъдство"– 19 точки;
- Проекти с инвестиции и дейности, насочени в сектор "Етеричномаслени и медицински култури"– 19 точки;
- Проекти с комбинация от инвестиции и дейности изцяло в секторите по т. 1.1, 1.2 и 1.3– 20 точки;

Във връзка с направеното предложение максималния брой точки, които едно проектно предложение може да получи по „Приоритет 1“ от 19 точки се увеличава на 23 точки.

3.2. По отношение на критерия, насочен към „Проекти с инвестиции и дейности, които се изпълняват на територията на Северозападен район в страната“ по който се предоставят 9 точки, предложението е същия да бъде променен както следва;

- Проекти с инвестиции и дейности, които се изпълняват на територията на Северозападен район в страната – област Плевен - 1 точка;
- Проекти с инвестиции и дейности, които се изпълняват на територията на Северозападен район в страната – област Ловеч – 2 точки;
- Проекти с инвестиции и дейности, които се изпълняват на територията на Северозападен район в страната – област Видин, област Враца и област Монтана - 5 точки;

Във връзка с направеното предложение, максималният брой точки, които едно проектно предложение може да получи по „Приоритет 6“ от 18 точки се намалява на 14 точки.

3.3. По отношение на критерия, насочен към „Проекти с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти и/или стопанства в преход към биологично производство на продукти“, по който се предоставят максимален брой от 15 точки предложението е да отпадне от текста на критерия за оценка приоритета

за стопанства в преход към биологично производство на продукти.

Предложението за нов текст по критерия е следното:

- „Проекти с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти“ – 15 точки и минимално изискване - „Над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с производство на биологични продукти“.

Предложението на Управляващия орган е с цел да бъде насочена финансовата помощ към производства, които вече са биологично сертифицирани и предлагат на пазара биологични продукти и от друга страна по прецизно разпределяне на приоритетите в Северозападен район на база характеристиките на отделните административни области в неговият обхват.

3.4. Предложение за добавяне на нов критерий за оценка, свързан с приоритета насочен към заетост в земеделските стопанства.

Предложението на Управляващия орган е въвеждането на нов критерий за оценка, който е насочен към устойчива заетост в съществуващи земеделски стопанства.

Предложението за текст по критерия е следното:

„Проекти представени от кандидати, които извършват земеделска дейност от най – малко три години към момента на кандидатстване“ – 10 точки и минимално изискване – „Средносписъчният брой на персонала от последните три години е най – малко 5 и този брой ще бъде запазен с изпълнение на инвестициите по проекта“.

Във връзка с направеното предложение максималният брой точки, които едно проектно предложение може да получи по „Приоритет 3“ от 10 точки се увеличава на 20 точки.

С въвеждането на нов критерий за оценка, Управляващият орган има за цел да подобри устойчивостта на създадената заетост в съществуващите земеделски стопанства. От друга страна с въвеждането на нов критерий за оценка, насочен към съществуващите стопанства ще се осигури надграждане и допълняемост със съществуващия вече критерий за създаване на нови работни места посредством проектите по подмярката.

3.5. Предложение за добавяне на нов критерий за оценка, свързан с допълнително насърчаване на интегрирания подход.

Предложението на Управляващия орган е въвеждането на нов критерий за оценка, който е насочен към допълнително насърчаване на интегрирания подход при земеделски стопанства.

Предложението за текст по критерия е следното:

- „Проекти с инвестиции за строителство или обновяване на сгради, помещения и на друга недвижима собственост, включително съоръжения, оборудване и машини различни от земеделска техника, които са монтирани в тях“ – 10 точки и минимално

изискване – „Над 65 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани със строителство или обновяване на сгради, помещения и на друга недвижима собственост и/или съоръжения, оборудване и машини различни от земеделска техника, които са монтирани в тях“.

Във връзка с направеното предложение максималният брой точки, които едно проектно предложение може да получи по „Приоритет 8“ от 8 точки се увеличава на 18 точки.

Управляващият орган на ПРСР се стреми да засили приоритетното подпомагане по подмярка 4.1 на проекти с инвестиции, които в по-голяма степен допринасят за постигане на изискванията на пазара за количество и качество на предлаганата продукция. Изпълнението на тези цели ще позволи от друга страна и по-доброто интегриране на земеделските стопани в процеса по преработка на предлаганите от тях селскостопански продукти. Инвестициите в недвижима собственост позволяват тяхната по-дълга експлоатация във времето и значително допринасят за добавянето на стойност към произвежданата продукция чрез осигуряване на по-високо качество, чрез съвременни методи на съхранение, обработка и третиране, включително повишаване на производителността на труда. В тази връзка, Управляващият орган на ПРСР счита, че с добавянето на нов критерий за оценка в още по-голяма степен ще се засили интегрирането на земеделските стопани в хранителната верига.

Във връзка с отправените предложения по критериите за оценка, общия сбор от всички критерии за оценка се променя от 100 точки на 120 точки.

4. Въвежда се ново Приложение № 13а, като част от Наредба № 9 от 2015 г., което представлява Списък на култури и животни, попадащи в приоритетните за подпомагане сектори за целите на прилагане на подмярката с цел улесняване прилагането на подмярката. Също така се прецизират и текстовете, свързани с кандидати, които не разполагат с минималния размер СПО към момента на кандидатстване.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на земеделието и храните

Адрес: София, София 1000, бул. Христо Ботев 55

Електронна поща: mail@mzh.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);

- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на земеделието и храните - <https://www.mzh.government.bg/bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Doklad_NID_Naredba_N_9_2015.doc - вер. 1.0 | 22.08.2016](#)

[NID_Naredba_N_9_2015.docx - вер. 1.0 | 22.08.2016](#)

[Становище на Българската асоциация на консултантите по европейски програми, получено по ел. поща \(07 септември 2016 г.\) - вер. 1.0 | 07.09.2016](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: БАКЕП (03.09.2016 19:31)

Коментари и предложения по проект на наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 9 от 21.03.2015

Във връзка с горепосоченото и нововъведения критерий 8.3 / 65% от инвестиционните разходи за СМР и оборудване различно от земеделска техника/ да се изготви изчерпателен списък с типове инвестиции, които отговарят на критерия. Да се вземе решение дали създаването на нови трайни насаждения / инвестиции в недвижима собственост, която се заприходявам като ДМА и се амортизира и е пряко свързана с производството/ ще получават точки по посочения критерий.

Предложението на БАКЕП в тази връзка е проекти за създаване на нови трайни насаждения да получават също 10 точки по критерий 8.3, в както тази възможност беше обсъждана на КН, когато се гласуваха новите критерии за избираемост по подмярка 4.1. По този начин ще се подкрепят проекти изцяло

в чувствителен сектор производство на плодове.

В Приложение № 5, образец на Бизнес план Б. Допълнителна заетост на стопанството, свързана с изпълнението на проекта в текста „Средносписъчен брой на персонала, за който кандидатът поема задължение да поддържа за период от 5 години след датата на окончателното плащане“ да се коригира периода от 5 на 3 години, за да не възниква противоречие с Наредбата като се допълни със забележка, че изискването за 5 години важи за бенефициенти, които не са малки и средни предприятия по ЗМСП

Автор: БАКЕП (03.09.2016 19:31)

Коментари и предложения по проект на наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 9 от 21.03.2015

Да се публикуват референтните списъци – за техника, трайни насаждения, напояване, строителство и др. най-късно с издаването на заповедта за прием;

В случай, че в окончателния вариант на наредбата има променени условия за допустимост и оценка на проектите, в т.ч. нови приоритети и точки, и/или други промени в сравнение с публикуваната към момента с предложените промени, то тя да бъде публикувана за обществено обсъждане отново;

Да се коригира документа от придружаващите специфични документи 3.9., наречен „Справка за средносписъчния брой на персонала“ на „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ от годишния счетоводен отчет. Същия документ да се изисква със заверка от НСИ.

Не е обосновано изваждането от списъка с чувствителните сектори на култури като „шипка, лайка, маточина и мащерка“, които са традиционни български билки и култури, а са оставени като приоритетни „левзезя“ и „чувен“ (нетипични и непознати).

Електронната поща за задаване на въпроси по мярката да бъде изписан в наредбата;

Срокът за отговор на зададените въпроси да бъде не по-късно от 5 работни дни след като е зададен и отговора да се публикува на страницата на МЗХ

В допълнение, конкретни коментари и предложения по текстовете по наредбата са както следва:

чл.35 ал. (б) – разясненията да се дават само от МЗХ / или от МЗХ след съгласуване с РА/. Практиката показва различен подход на двете институции при идентични запитвания / през миналия програмен период имаше различни тълкувания за допустимост на проекти за производство на дървесни пелети например/. Необходимо е да се избегне възможността за противоречиви отговори. Задължително да се добави текст, че публикуваните разяснения стават задължителни за прилагане при оценката на проектните предложения от РА., както е при другите оперативни програми. Удачно е да се допусне възможност за искане на разяснение по отношение на изпълнението и отчитането на одобрените проекти като отговорите да се дават от РА и тази процедура да е безсрочна до края на програмния период . В

този случай ДФЗ да е длъжен да отговаря в срок например от 5 работни дни като публикува отговорите на електронната си страница.

В чл. 38 (1) да се добави срок, в който се публикува списъкът с одобрени и отхвърлени проектни предложения – например до 15 дни след издаването на съответната заповед за одобрение или отказ на заявлението за финансиране, като информацията съдържа минимум размер на заявената финансова помощ по видове разходи и размер на одобрената финансова помощ по видове разходи. Така ще има публичност и възможност за контрол какви разходи се финансират на какви цени при различните проекти, без комисии по ЕКОП на практика няма никаква прозрачност и гаранция за прилагане на еднакъв подход при наложилите се като практика редукиции на размера на заявените разходи.

В чл. 42 ал.2 – при възможност нека образецът на договор по подмярка 4,1, който предстои да бъде утвърден да се подложи на обсъждане в работната група с цел прецизиране на текстовете и недопускане на противоречия с Наредбата - практиката с първите одобрени проекти по подмярката изобилства с казуси, при които текстовете на договора противоречат на Наредбата.

В чл.42 да се добави нова алинея (8) – Най-късно в деня, в който се публикува заповедта за прием по чл. 35 ал. (1) на електронната страница на ДФЗ се публикува Приложение с насоки за тълкуване на критериите за оценка.

Автор: БАКЕП (03.09.2016 19:30)

Коментари и предложения по проект на наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 9 от 21.03.2015

Също така БАКЕП предлага да се посочи ясно в чл. 51а, кога бенефициента може да извършва процедурата по избор на изпълнители по проекта - преди и/или след одобрението на проекта, тъй като това ще създаде трудности или невъзможност за избиране на изпълнители за предварителните разходи за подготовката на проектите.

БАКЕП приветства провеждането на обучение за изпълнение на проектите по подмярка 4.1 и предлага подобно обучение да се проведе веднага и във връзка с одобряването в момента на проекти по подмярка 4.2 с оглед завишените изисквания към изпълнение на проектите.

БАКЕП предлага да се създаде ясна процедура за поставяне на въпроси за разяснения по наредбата, като това се отнася за всички наредби за прилагане на мерките по ПРСР 2014-2020 г.

БАКЕП предлага да се прецизира списъка с култури и животни от чувствителните сектори, като се обсъди от всички участници на Тематичната работна група по 4.1 Например не е ясно, какви са мотивите на МЗХ за отпадане от въпросният списък на култури като орехи, а оставането на култури като артишок и т.н.

БАКЕП предлага:

Да се разпишат ясни правила и начин на прехвърляне на старите проекти по мярката в новия прием, вкл. промяна на типове и размер инвестиции, добавяне на нови обстоятелства по критериите за оценка, промяна на бизнес план и т.н. Трябва да стане ясно какво се случва с проекти, подадени по 4.1 по предходния прием, без заповед за отказ към следващ прием, които кандидатстваха и изпълниха част от инвестициите си /земеделска техника/ по време на приема по мярка 121 от м. 09.2015. Предходната им обосновка на техниката в бизнес плана по 4.1 може да включва повече земя за повече техника, а те да са финансирани по 121 само една част. Трудно може да се разглежда такъв проект без промени в бизнес плана - намаляване на земята в сеитбооборота и най-вече без промени в таблица за допустими инвестиции, а допускане на промени с искането по чл. 42 б.(1) означава възможност да се правят всякакви промени по вече подадени проекти, което противоречи на чл.37 ал. 9 - заявленията за подпомагане и документите към тях да бъдат коригирани само при очевидни грешки. В допълнение ще бъде ли възможно бенефициент, който има подаден проект през миналия прием и не е заявил максималния размер на допустимите инвестиционни разходи, освен искане за разглеждане на стария си проект в рамките на текущия прием да подаде ново заявление и проект с различни, допълващи инвестиционни разходи. На практика е подготвял проекти за два различни приема, а те трябва да се одобряват едновременно в рамките на един. Например иска да си добави инвестиции в напояване, които преди не бяха допустими - във връзка с предложението чл. 42б;

Да се разпише подробен списък с ясно определени инвестиции в СМР по критерий 8.3 в указанията към критериите за оценка. Да се даде становище включени ли са следните съоръжения: капковото и друг вид напояване на зърнено житните култури, ограда на стопански двор, ограда на трайни насаждения, капково напояване в оранжерия, предпазни мрежи против градушки, сушилни, вкл. мобилни, пчелни кошери.

Указанията за тълкуване и прилагане на критериите за избор да бъдат публикувани в най-скоро време преди заповедта на прием по 4.1;

Да се изяснят допълнителните двата критерия за напояването - с какви документи ще се доказват и как ще се тълкуват? В тази връзка, обръщаме внимание, че съгласно Списък на инвестициите по т. 9,1 от насоките за прилагане на критериите за избор от предходния прием, проекти за "Инвестиции в хидромелиоративни дейности включително изграждане, реконструкция и модернизация на инфраструктура за напояване и отводняване в стопанството", осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, могат да получат точки по критерия. Предлагаме да се избегне дублирането на този критерий с въвеждането на новия критерий за напояване. Да се публикува обосновката за допълването на критериите за оценка, включени в нотификацията на ПРСР, за да може по време на общественото обсъждане да се предложат минимални изисквания за новите критерии за напояване с цел постигане на целите на програмата - чл. 30. ал. 2, т. 11 и 12.

Автор: БАКЕП (03.09.2016 19:30)

Коментари и предложения по проект на наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 9 от 21.03.2015

УВАЖАЕМА МИНИСТЪР ТАНЕВА,

Предлагам на вашето внимание за обсъждане коментарите и предложенията на Българската асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП) по отношение на проекта на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 9 от 21 март 2015 г за прилагане на подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., публикувана на strategy.bg.

На първо място БАКЕП е против прилагането на ПМС 160 от 01.07.2016г.като начин за избор на изпълнители/доставчици по проектите по мерките от ПРСР 2014-2020 г. БАКЕП предлага изборът на изпълнители по проектите за предстоящия прием по подмярка 4.1., който ще започне от 10.10.2016 г. да е по стария ред (БАКЕП предлага да се използва хипотезата от параграф 5 от преходните и заключителните разпоредби на ПМС - то , а именно "§ 5. Постановлението не се прилага от бенефициентите по Програмата за развитие на селските райони, подали заявление за подпомагане по досегашния ред към датата на влизането му в сила или в периоди на прием, обявен в срок от три месеца от влизането му в сила). В тази връзка, БАКЕП предлага периода на прием по подмярка 4.1 за последното тримесечие на 2016 г. да бъде обявен преди края на септември 2016 г.

БАКЕП предлага изборът на изпълнители по всички проекти от ПРСР 2014 - 2020 г. с 50% или по-малък процент безвъзмездна помощ да е по стария ред (ПМС-то не е задължително да се прилага в случай, че безвъзмездната помощ е 50% или по-малко, освен с изричното указание от страна на УО).

В тази връзка БАКЕП предлага в чл. 51а да се добави алинея 2, в която е указано, че Постановление № 160 от 1 юли 2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове (обн. ДВ. бр. 52 от 2016 г.) не се прилага от бенефициентите по Програмата за развитие на селските райони, подали заявление за подпомагане по досегашния ред към датата на влизането му в сила или в периоди на прием, обявен в срок от три месеца от влизането му в сила.

Автор: Станка Делчева (01.09.2016 11:30)

Техническа грешка

Моля, пояснете дали в полетата в таблицата с критериите за оценка на проектните предложения в частта "**Подпомагане на проекти с инвестиции за напояване**" стр. 16 и 24 не е допусната техническа грешка. Ако критерият е включен като част от оценката, то тогава за него не са посочени точки и условия за тяхното присъждане.

Автор: Стоян Атанасов (24.08.2016 11:35)

Запитване

Здравейте,

Регистрирани сме като земеделски производител , но сме организация с нестопанска цел , можем ли да кандадстваме по

Проект на НИД на Наредба № 9 от 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1„Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4„Инвестиции в материални активи“ от ПРСР за периода 2014-2020 г.

История

Начало на обществената консултация - 22.08.2016

Приключване на консултацията - 04.09.2016

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.